

TIDSSKRIFT FOR NORSK TANNPLEIERFORENING

tannstikka

Nummer 01/2020

**VELKOMMEN TIL FAGKONFERANSE
PÅ LILLEHAMMER**

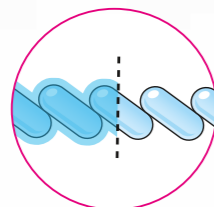
FAGKURS FOR PRIVATE

RETNINGSLINJE FOR UTDANNING

ARBEIDSFORHOLD PÅ SYKEHJEM

Made in
Sweden

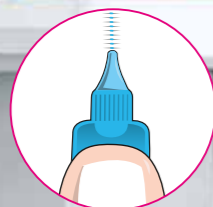
Plastovertrukket metalltråd for skånsom rengjøring mellom tenner og implantat.

98%

98% av metalltråden er overtrukket av børstestrå for skånsom og effektiv rengjøring.

Bøyeleg tipp på de minste størrelsene, for enda bedre tilgjengelighet.

Ergonomisk skaft med godt grep.

Svensk kvalitet

TePes interdentalbørster er utviklet i samarbeid med ekspertise innen tannhelse, for å sikre høyeste kvalitet og funksjon. Alle produkter produseres i Malmö med energi fra fornybare ressurser.

www.tepe.com

TePe®

INNHold

PÅ PLAKATEN

- 6 Nytt fra styret
- 6 TAKO-dagene
- 7 Nytt fra avdelingene

AKTUELT

- 9 Prisbelønt undervisningsopplegg
- 16 Vestlandsmøtet 2020
- 17 Velkommen til fagkonferanse
- 34 Takk til Benthe Hansen

FAGLIG

- 12 Tannpleierens arbeidsforhold på sykehjem
- 21 Nye retningslinjer forutdanning
- 28 Produktnytt
- 30 Kurs for tannpleiere i privat sektor

NTPF PRESISERER

Signerte artikler i «Tannstikka» står for forfatters egen regning, og innholdet gir ikke nødvendigvis uttrykk for NTPFs offisielle syn i saken. Annonsene i «Tannstikka» er betalt og utformet av annonsøren selv, og NTPF garanterer ikke for produktet.

redaktørens spalte

GA PÅ MEDLEMSJAKT!

Norsk Tannpleierforening er en liten, men, slik jeg ser det, ganske slagkraftig organisasjon. Den drives av engasjerte, fremoverlente tillitsvalgte, både lokalt og sentralt. Som mange av dere vet, er jeg ikke ansatt i organisasjonen, jeg er frilanser, og jeg har heller ikke tannpleierbakgrunn. Men jeg blir alltid fascinert når jeg er innom sekretariatet i Lakkegata i Oslo. Der er det alltid full fart! Det er møter, det er høringsvar, det er utforming av strategi, igangsetting av nye prosjekter, faktisk har det ofte vært vanskelig å finne et par ledige timer for møtet med redaktøren.

Jeg er helt sikker på at tannpleierfagets frammarsj ikke hadde vært mulig uten en sterk organisasjon i ryggen. Noen som var villige til å løfte frem faget, sørge for at tannpleierne ikke blir «glemt» i styringsdokumenter og offentlige utredninger, og som forsvarer yrket og arbeidsoppgaver mot beslektede grupper som viser interesse for å bevege seg inn på de samme områdene.

Det er nå fire tannpleierutdanninger i Norge. Jeg vet ikke hvor mange utdannede tannpleiere som finnes her i landet, men det er mange flere enn de som er medlemmer! Det forbauser meg at ikke flere melder seg inn i en forening som både kjemper deres sak på en tydelig måte, og som har en rekke spennende tilbud til sine medlemmer. For alt handler ikke bare om fagforeningsarbeid. NTPF tilbyr en rekke kurs, både lokalt og sentralt, og den årlige fagkonferansen hvert år er en utmerket mulighet til å høre noen av landets fremste kapasiteter på sine fagfelt.

Likevel har ikke NTPF den veksten i medlemstall jeg synes en så aktiv forening burde ha. Jeg har fått forståelsen av at det største rekrutteringspotensialet er blant tannpleiere i privat sektor. Jeg tror den aller viktigste rekrutteringskanalen er den muntlige. At man huker tak i kolleger, forteller dem om tilbud og muligheter, og gjerne verver dem på stedet! Med et samfunn i sterk forandring på mange plan, fra fylkes- og kommunereformer til nye måter å organisere arbeidslivet på, blir det enda viktigere å ha en forening som har yrkesgruppens ve og vel som sitt hovedfokus. Så bare gå i gang!

Opprettelse av TIPS-gruppa og kurstilbudet for de som driver i egen regi er et steg i riktig retning for å få med flere tannpleiere i privat sektor. Les om begge deler i bladet. Vi har også presentasjonen av fagkonferansen på Lillehammer i dette nummeret. Merk at den kun er åpen for foreningens medlemmer. Det alene er grunn god nok for å melde seg inn i NTPF!

Jeg ønsker alle en fin ettervinter og vår. Husk å verve nye medlemmer!

Anne Børh

2020 og nye moglegheiter

Når vi rundar nytt år, kjenner vi på nye moglegheiter som privatpersonar, i yrkeslivet, styrearbeid og anna engasjement i Norsk Tannpleierforening eller på andre områder. Samtidig er det store og mørke skyer rundt oss, med skremmande framtidsutsikter på enkelte områder utifrå eit perspektiv som mor og bestemor. Likevel må ikkje pessimisme ta over for optimisme, men sunn skepsis er nødvendig i våre liv.

Det kjennes alltid godt å liggja i startgropa ved årsskifte når det gjeld nye oppgåver og oppgåver som blir gjentatt kvart år i Tannpleierforeininga. Det er oppgåver som blant anna kurs for tannpleiarar i privat praksis, førebu agenda for lokalledarsamlinga, dagsamling av 3. års tannpleierstudentar

på Østlandet, betra koordineringa av informasjon frå Tannpleierforeininga og Delta, svar på høyringar, møte med myndigheiter med meir.

Mange tannpleiarar jobbar i fylke som no er blitt slått saman med nabofylke, dermed bur og jobbar enkelte av dei i ny region. Dette er spennande. Samtidig vil det alltid vera frustrasjon i forhold til strukturelle endingar. På vegne av fagområdet, yrkesgruppa og NTpF stiller eg klare forventningar til at samanslåinga av fylke vil styrkja folkehelsearbeidet i tannhelsetenesta. Dette gjeld spesielt i regionar der fagfeltet ikkje alltid har vært optimalt i det gamle fylket, som no blir slått saman med fylke med god struktur på området.

I dette nummeret blir Fagkonferansen 2020 marknadsført. Dette er eit stort og viktig arrangement for styret, administrasjon og for alle våre medlemmer. Difor blir det alltid bruka mykje tid på førebuingane og på agendaen. Fagkonferansen skal vera eit godt etterutdanningstilbod, og agendaen skal kjennast aktuell for tannpleiarar i alle arbeidssituasjonar.

Nye faglege retningslinjer for tannpleiarutdanninga og andre helsefagutdanningar er vedtatt. Forskrifta og kommentarar blir presentert i dette nummeret, og saka blir også belyst på Lillehammer. Det er viktig at fagkonferansen blir bra både på det

faglege og sosiale innhaldet. Å byggja alliansar er viktig for alle yrkesgrupper, og i tillegg er målet at tannpleiarane kjenner på verdien av å stå i det fellesskapet foreininga gir.

I dette nummer av «Tannstikka» har fysioterapeut og gründer Ulrika Starckenberg ein tankevekkjande artikkel om dei vanskelege ergonomiske forholda tannpleiarane jobbar under ved undersøking av pasientar på institusjon. Ulike fysiske avgrensingar tvingar tannpleiarane til å anstrenge både syn og kropp. Dette kan over tid gi smerter og stor skade på musklar og skjelett. Tannpleierforeininga vil følgja opp denne problemstillinga i ei tid då vi veit at eldre og munnhelse må prioriterast i tannhelsetenesta. Takk til Ulrika har sett eit kritisk blick på og omtalt denne delen av tannpleiaren sitt arbeidsfelt.

Tannpleierforeininga takkar fagansvarleg Benthe Hansen, som no har valt å bli pensjonist. Benthe har lagt ned et stort og særdeles verdfullt arbeid for yrkesgruppa og fagområdet gjennom mange, mange år. Sjå eigen omtale i bladet.

Styret og administrasjon ser fram til å møta medlemmene på Lillehammer på forsommaren til fag og sosialt fellesskap. Det gleder vi oss til!

Velkommen!

Norsk Tannpleierforening (NTpF) er en yrkesorganisasjon som organiserer tannpleiere. NTpF arbeider med fagpolitiske oppgaver som påvirker tannpleiernes yrkesutøvelse. Organisasjonen er partipolitisk uavhengig, men er politisk aktiv. NTpF har over tusen medlemmer, og er tilsluttet Delta, YS som ivaretar tannpleiernes lønns- og arbeidsforhold i offentlig og privat sektor. Yrkesorganisasjonen NTpF har 2,8 årsverk i sin stab, i tillegg til 4 styremedlemmer og 3 varamedlemmer.

VIL DU BLI NORSK TANNPLEIER-FORENING SIN NYE FAGANSVARLIGE?

Fagansvarlig Benthe Hansen blir pensjonist og fratrer sin stilling til våren, og Tannpleierforeningen søker derfor etter ny fagansvarlig. Medlemstallet i NTpF er økende og arbeidsoppgavene mange og varierte. Du må trives med å jobbe i skjæringspunktet mellom fag, administrasjon og politikk. Du har et stort engasjement for utvikling av yrkesgruppen med stor arbeidskapasitet.

ØVRIGE KVALIFIKASJONER:

Tannpleierutdanning, og videreutdanning er ønskelig
God norsk muntlig og skriftlig fremstillingsevne
Har evnen til å sette seg inn i komplekse saker
Gode IT- kunnskaper og forståelse for bruk av digitale verktøy
Kunnskaper /interesse for SOME og markedsføring

PERSONLIGE EGENSKAPER:

- Er strukturert og pliktoppfylgende
- Har evnen til å jobbe godt både selvstendig og i team
- Er positiv, omgjengelig og har evnen til å arbeide under press
- Er nytenkende, iderik og ivaretakende som kollega
- Har samfunnsinnsikt og interesse for utvikling av tannpleiefag og yrke samt evnen til å sette seg inn i politiske og faglige dokumenter
- Har ett tannpleier-hjerte som brenner for pasienter, tannpleiefag og samfunn

NTPF KAN TILBY:

- Konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår
- Stilling i 100%, stillingsstørrelse kan ev. diskuteres
- Pensjonsordning
- Utfordrende og varierte arbeidsoppgaver som fagdelen på fagkonferansen, skrive høringssvar i samarbeid med leder, holde medlemmene faglig oppdatert gjennom medlemssiden, samarbeide med redaktør om fagstoff til medlemsbladet
- Muligheter for hjemmekontor enkelte dager
- Deltakelse på enkelte kurs og konferanser
- Moderne og hyggelige kontorlokaler i fellesskap med ca 60 medarbeidere
- Treningssenter tilgjengelig
- Være med å forme stillingen

Tannpleierutdanning er ett krav og faglig innsikt og personlig egnethet vil bli vektlagt.
Søknadsfrist: 15. april 2020.

For spørsmål om stillingen, kontakt leder Hilde Aga på mail: hilde.aga@delta.no eller mobil: 92062416

PÅ PLAKATEN

Smått og stort om tannpleiere og samfunnet rundt

NYTT FRA STYRET

Styret har den siste tida jobba med blant anna disse sakene:

Ferdigstilling av fagprogram for Fagkonferansen 2020 ved Norsk Tannpleierforening. Sjå omtale i bladet med påmeldingsinformasjon.

Diskusjon og utarbeiding av program for lokalledersamlinga 2020 på Thorbjørnrud hotell

Diskutert endring av organisering av medlemskontingent i NTpF sine lokale avdelingar

Førebuing av kurs 31. januar og 1. februar ved Norsk Tannpleierforening i regi av TIPS. Kurset er retta mot tannpleiarar i privat sektor. Sjå omtale i bladet.

Starta arbeidet med utarbeiding av visjon for Norsk Tannpleierforening Leiar har deltatt på Vestlandsmøtet og invitert til festaften. Tema var bl. a. «Tannlege i spenningsfeltet mellom det sanne, det skjøne og det gode», og debatt om spørsmålsstillinga «Blir vi for mange tannleger i Norge?». Sjå omtale i bladet.

Norsk Tannpleierforening representert i arbeidsgruppe ved UiO som ser på moglegheita av å opprette masterprogram i tannpleie

Førebuing og utarbeiding av program til samling av 3. års tannpleierstudentar ved UiO og Høgskolen Innlandet

Høyringsvar til Forslag til endring i folketrygdlova og forslag om direkte oppgjer m.m.

Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning og andre helse- og sosialfaglege utdanningar, er publisert og finnes på linken <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-01-03-18>

DET ODONTOLOGISKE FAKULTET FYLTE 50

I fjor fylte det Odontologiske fakultet i Oslo 50 år, noe som ble behørig markert. Det er 100 år siden den formelle organiseringen av tannlegeutdanningen i Norge ble etablert i 1909. I 1959 ble høyskolen en del av universitetet i Oslo som et selvstendig fakultet og fikk navnet Det odontologiske fakultet. Det har tatt flere generasjoner å etablere odontologi som et akademisk fag både i Norge og i utlandet. Den første tannpleierutdanningen i Europa ble etablert her i 1924, men denne utdanningen ble ganske raskt avviklet pga. motstand fra tannlegehold. I forbindelse med jubileet er det utgitt både en egen jubileumsbok (bildet), og et festskrift med en kortfattet historie. Det kan hentes på denne linken: https://www.odont.uio.no/om/bilder/Jubileumsskrift_OD_2009.pdf

KOM PÅ TAKO-DAGENE!

Frist for påmelding er 21. februar. Du melder deg på ved å klikke på en lenke på [tako.no](https://www.tako.no). Kurset skal foregå 19. og 20. mars på Lovisenberg Diakonale Sykehus. Første dag 19. mars er det basiskurs i oralmotorikk. Her lærer du grunnleggende kunnskap om motorikk og sensorikk ved spising, drikking og tale. Andre dag 20. mars underviser kjeveortoped ved TAKO-senteret om hvordan bittforhold og munnfunksjoner påvirker hverandre. Les mer på [tako.no](https://www.tako.no).

ÅRSMØTE I BERGEN OG HORDALAND

Avdeling Bergen og Hordaland hadde årsmøte 28.11.19 ved Kalfaret Bryggehus i Bergen, hvor 19 medlemmer var samlet til årsmøte med påfølgende middag. Her ble Ingrid Moe valgt inn som nytt styremedlem. Aina Wichmann har overtatt kasserer-rollen (tidligere styremedlem) etter Kari Hus Arnesen. Både Kari og Fride Jeaneth Johnsen ble takket av, da de ikke ønsket gjenvalg. Vi har ennå ikke hatt første styremøte, så planene for 2020 er ikke satt. Men vi gikk jo inn i nytt fylke ved årsskiftet, og da er jo eventuelt sammenslåing med lokalforeningen i tidligere Sogn og Fjordane et aktuelt tema som nok vil bli satt på dagsordenen.

NY LEDER I MØRE OG ROMSDAL

Marianne Sætervik Rudi er ny leder av NTpF i Møre og Romsdal. Hun er 60 år, ble utdannet tannhelsesekretær i 1980, og jobbet privat til hun begynte på tannpleierutdannelsen i 1986-1988. Deretter jobbet hun hos en privat praktiserende spesialist i periodonti til 1991, samtidig begynte hun i offentlig tannhelsetjeneste i 1989. Siden 1991 har hun jobbet i den offentlige tannhelsetjenesten.

NYTT FRA AVDELINGENE

KURS I NORDLAND

5. desember samlet tannpleierne i Nordland ca. 40 tannpleiere og tannleger til kurs på Scandic Meyergården, Mo i Rana. «Førjulskurs med Lutnæs», som omhandlet nye klassifiseringer av periodontitt, var meget populært og viste seg å være veldig nyttig. Særlig de utallige kasesene var gode å trene på. Sensodyne sin representant var også til stede og ordnet flott med gratis vareprøver til alle.

ÅRSMØTE I NTpF HEDMARK

Årsmøtet ble avviklet 29.10.19. Samtidig var det medlemsmøte med 21 oppmøtte. Tannpleier Håvard N. Hansen hadde en presentasjon av periodontitt sett fra en tannpleiers ståsted. Han gjennomgikk nye retningslinjer, behandling og forholdet til HELFO. HELFO har ennå ikke tatt i bruk de nye klassifikasjonene, og tannpleiere og øvrige behandlere oppfordres til å ta i bruk de nye klassifikasjonene så raskt som mulig.

Årsmøtet var også innoen en mulig sammenslåing med Oppland som følge av fylkesreformen. Det blir opp til det nye styret å jobbe videre med dette. Det er opp til avdelingene selv om de ønsker å følge de nye fylkesgrensene, NTpF sentralt legger ingen føringer på dette.

Her er en kort presentasjon av det nye styret:

Nina Diesen, leder. Autorisert tannpleier ved Høgskolen i Hedmark, siden 2015. Begynte ved en privat tannklinikk etter endt studie. Jobbet der til desember 2016. Januar 2017: Begynte da som Høgskolelærer ved høgskolen i Hedmark, var der frem til mai 2018. Gikk da ut i mammapermisjon, startet ved Stange tannhelse september 2019.

Marthe Stakvik, sekretær. Autorisert tannpleier siden 2013 på Elverum

Tidligere ansatt i privat praksis, har erfaring innen kirurgi, implantater og kjeveortopedi.

Jobber nå offentlig på Sør-Odal tannklinikk.

Anne Mellemstuen, kasserer. Ferdigutdannet i Elverum 2015. Har siden jobbet offentlig, med unntak av fra 2016 - 2017 hvor hun jobbet på Åmot og på tannpleierutdanningen i Elverum. Nå jobber hun offentlig fordelt på Koppang og Åmot.

Jan Reidar Simonsen, styremedlem/vara. Har arbeidet i tannhelsebransjen siden 1990. Over 25 år med pasientbehandling. Utdannet som tannpleier ved Høgskolen Innlandet. Utdannet som tanntekniker ved tannteknikerutdanningen, Oslo. Arbeider som tannpleier og tanntekniker i offentlig og privat sektor.

JUBILANTER

40 år

Andreea Vale, Gjøttum

Vivian Bakke Slogvik, Haugesund

Camilla Lyngstad, Grimstad

Hanne Merete Jakobsen, Skjervøy

Maria Størby Eiken, Larvik

Anette T. Lie, Oslo

Cecilie Crilly-Rambjør, Kristiansund

Mariann Quiambao Gonsholt, Kråkerøy

Inger Riise Bolsønes, Molde

Thea Pettersen, Levanger

Kristin Aker Lorange, Levanger

50 år

Linda Jenssen, Ankenes

Unni Katrine Essén, Eidsvoll

Kristin Lund Forren, Ridabu

Hildegunn Norevik Løland, Høyanger

Vibeke Volden, Lillestrøm

60 år

Margareta Samuelsson, Bjørnemyr

Sissel Kristiansen Brun, Jostedal

Marit Kristin Yndestad, Bønes

Liv Brattås, Drammen

Wenche Dyngen Kvamen, Haugesund

Jonill Unni Engesæter, Jessheim

Anne-Mette Manikov, Oslo

PRISBELØNT

undervisningsopplegg

Hva gjør man når man synes helsefagelevne har for lite kunnskap om tann- og munnstell? Jo, man tar kontroll, og sørger for at de får den kunnskapen de trenger. Slik konkluderte tannpleierne Wenche Nylund og Rita Hogefeld ved Finnsnes Tannklinik i Troms og Finnmark fylkeskommune. Dermed gjennomførte de et nå prisbelønt pilotprosjekt, som avsluttes i vår.

Tekst: Anne L. Buvik Foto: Privat

- Fra våre besøk på sykehjem og andre institusjoner innen pleie og omsorg var vårt klare inntrykk at pleiepersonalet hadde for liten kunnskap om tenner og munnhelse. Våre forsøk på undervisning og opplæring for pleiepersonale viste seg svært vanskelig å gjennomføre i praksis. Det var vanskelig å finne tidspunkter som passet, og oppmøtet ble deretter, forteller Wenche og Rita.

- Dermed tenkte vi at det måtte være bedre å få tann- og munnstell inn på et

tidligere tidspunkt, nemlig i som en del av undervisningsopplegget på videregående, hvor det utdannes nye helsefagarbeidere, sier Wenche. Rita har selv tatt helsefagutdannelsen, og vet at undervisningen på dette området er mildt sagt mangelfull. I hennes desentraliserte undervisning ble det ikke undervist i tann- og munnhelse i det hele tatt!

FOR LITE KUNNSKAP

Antall brukere med pleiebehov som har naturlige tenner er økende. Tannerstatninger som krone/bro-konstruksjoner, implantater, partielle proteser, og en blanding av alt dette blir mer og mer vanlig. På tannpleiernes screeningrunder på sykehjem og hjemmesykepleie kommer det tydelig fram at bl.a. renhold ikke blir godt nok ivaretatt, spesielt hos beboere med store faste protetiske tannerstatninger. Pleiepersonalet har ofte dårlig kjennskap til aktuelle hjelpemidler. Mange har for lite kunnskap om hvilke konsekvenser mangelfull munnhygiene kan få for syke mennesker med redusert almenntilstand. Tannhelsen kan raseres i løpet av de to første årene på sykehjem, en problemstilling svært mange tannpleiere over hele landet kjenner godt til.

-Vi tok initiativ til et pilotprosjekt ved Nordborg Videregående skole på Finnsnes, og kontaktet dem med forespørsel om et samarbeid. På forhånd hadde vi innhentet tillatelse fra vår overtannlege

Demonstrasjon av tann- og munngleie av sengeliggende.

til å bruke tid på gjennomføring av prosjektet, for det må jo gå på bekostning av våre andre arbeidsoppgaver. Målet var å få tann- og munnstell inn på læreplanen, slik at opplæringen elevene får, er tilpasset tannstatusen hos dagens eldre. Det er ikke nok at de har kjennskap til stell av helprotese, for det er det nesten ingen som har lenger, understreker de to.

PILOTPROSJEKT

Tannpleierne holdt et møte på tannklinikken med to av faglærere fra skolen. Disse var positive og ville gjerne være med på gjennomføring av prosjektet.

- De var helt utrolig positive, og det samme var skoleledelsen. De har gjort vår jobb enkel, alle, fra rektor til fagledelse, har ønsket å bruke tid og ressurser

på dette prosjektet, sier Wenche.

Dermed ble det igangsatt et pilotprosjekt i 2017, som avsluttes nå i vår.

De to tannpleierne fikk laget et undervisningsopplegg som omfatter både teori og praksis. Det har vært holdt en forelesning på ca. to timer på VG1, mens det på VG2 har vært avholdt en temadag som omfatter både teori og praksis. Den

Wenche Nylund (til høyre) og Rita Hogefeld fikk i fjor tildelt den høythengende Zendium-prisen for sitt undervisningsopplegg. Foto: Anne L. Buvik

Innfarging er et effektivt hjelpemiddel for å se hvor grundig tannpussen har vært. Dessuten er det morsomt!

praktiske delen omfattet blant annet munnstell og tannpuss som elevene fikk praktisere på hverandre. Innfarging ble brukt for å demonstrere effekten. Det ble demonstrert munnstell på sengeliggende pasient, samt demonstrasjon av renhold av protetikker.

Det ble også avviklet et gruppearbeid på slutten av fagdagen.

GODE ERFARINGER

– Vi har fått mange gode tilbakemeldinger fra elevene, og de har vist stor interesse for fagområdet, understreker Rita. Og undervisningen har gitt klare positive utslag for de av elevene som har vært i praksis og som nå er i jobb.

– Vi har fått tilbakemeldinger som forteller at elevene som har deltatt i opplæringen, har stort fokus på munn- og tannhelse i sitt daglige virke, de har gode kunnskaper og har kunnet dele denne med annet pleiepersonell. Det er en veldig gledelig tilbakemelding som viser at vi har oppnådd det som var hensikten, sier to fornøyde tannpleiere.

– Hvor går veien videre?

– Pilotprosjektet avsluttes i vår, og det skal skrives en prosjektrapport. Men vi vil uansett videreføre undervisningsopp-
legget og fagdage ved den videregående skolen. Ellers jobber vi med å spre det glade budskap, og det overordnede målet er at fagområdet skal inn på læreplanene til alle helsefagutdanninger. Til nå har det vært opp til den enkelte skole og den enkelte lærer om det har vært undervisning på dette området, og det er for dårlig, sier Wenche.

FIKK ZENDIUMPRISEN

Pilotprosjektet til de to tannpleierne har høstet nasjonal anerkjennelse. På Samfunnsodontologisk Forum i 2019 ble de tildelt den høythengende Zendiumprisen.

– Veldig overraskende – vi visste ikke noe om det på forhånd – og veldig gledelig. Ikke minst fordi prosjektet dermed ble bedre kjent nasjonalt, og det har gitt effekt ved at flere tannpleiere har kontaktet oss og bedt om å få tilsendt undervisningsmateriellet vårt, forteller Wenche, som også kan opplyse at de gjerne deler, både av erfaring og materiell. Prosjektet er også omtalt på fylkeskommunens sider. De to har også begynt å bruke noe av undervisningsmateriellet ved opplæring av personell på sykehjem og institusjoner, og selv om dette må bli en

Elevene fikk trene på tannpuss av hverandre.

kortversjon, har de fått gode tilbakemeldinger også på dette.

UBERETTIGET KRITIKK

For dette er et viktig satsningsområde for tannpleiere, ikke minst med tanke på framtiden og det økende antall pleietrengende eldre. De to initiativtakerne er av den oppfatning at helse- og pleiepersonell utsettes for mye kritikk når det gjelder manglende tann- og munnstell, og synes mye av kritikken er uberettiget:

– Mange er av den oppfatning at

helsepersonell som jobber med eldreomsorg ikke er opptatt av eller bryr seg om munnstell. Det er ikke vi enige i – det er mange i denne yrkesgruppen som er veldig oppmerksomme på problemstillingen, og som gjør en utmerket jobb, når de først har fått kunnskap og opplæring. Når de ikke har fått denne kunnskapen, kan man heller ikke forvente at de skal kunne gjøre en god jobb. Så her er en stor utfordring for oss tannpleiere, avslutter Wenche Nylund og Rita Hogefeld.

Trådløst pussevinkelstykke.

Puss enkelt, hvor enn du befinner deg!

Enkelt →

Smidig →

Hygienisk →

Engangshoder →

Trådløs fotkontroll →

Av Ulrika Starkenberg, fysioterapeut med spesialkompetanse innen syn- og dentalergonomi

Tannpleiers arbeidsforhold PÅ SYKEHJEM

De seneste årene har jeg møtt flere tannpleiere som har fortalt om de vanskelige forholdene i deres arbeid med å screene munnstatus på eldre som bor på sykehjem. I den forbindelse ønsket jeg å bli med på studiebesøk når en tannpleier besøker et sykehjem for en screening.

Siden jeg ble oppmerksom på dette problemet, har jeg vært med ut til to sykehjem. Ett besøk der en tannpleier skulle screene pasienter, og det andre der både en tannpleier og tannlege skulle foreta screeningen sammen.

I tillegg til dokumenterte studier, som kartlegger ergonomiske problemer i dentale sammenhenger, har jeg søkt etter studier om ergonomiske utfordringer for dentalpersonale på sykehjem, samt tannbehandling for eldre på sykehjem. Det finnes mange studier som belyser hvordan tannpersonalets besværlige arbeidsstillinger fremkaller nakke- og skuldersmerter, samt flere studier om forflytninger av eldre på sykehjem. Derimot finner jeg ikke studier om dentalpersonale og de ergonomiske aspektene knyttet til deres oppgaver på sykehjem.

Tannpleieren utsettes for sterk ergonomisk belastning da arbeidsstillingen langt fra er optimal ved sykehjemsbesøk.

Spesifikt har jeg funnet utfyllende informasjon om tverrfaglige studier om tannstell på sykehjem, som pågår på Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen. Disse studiene er imidlertid begrenset i en ergonomisk sammenheng, ettersom de ikke tar for seg tannpleierens arbeidsmiljø.

Denne artikkelen baseres hovedsakelig på samtaler med tannpleiere, mange års arbeid innen ergonomi i dentale sammenhenger, og de to studiebesøkene jeg har vært med på.

MANGLER UNDERSØKELSESROM

Mange offentlige tannpleiere besøker sykehjem for å screene tannstatus på beboere. Tannpleierens screening fanger opp om det trengs behandlingstiltak på klinikk, og gir veiledning til pasienten og sykehjempersonalet om hva beboerne trenger med hensyn til munnhygiene.

Tannpleierne har oftest ikke et tilrettelagt undersøkelsesrom, og er dermed nødt til å screene pasienten i et tilfeldig rom, avsatt for anledningen. Dette kan være et adskilt rom som kan lukkes, et

Det bør settes i gang spesifikke studier og tiltak for arbeidsmiljøet for dentalpersonell på sykehjem.

dagrom uten dører, eller, helt enkelt, pasientens eget rom.

Dessuten er det selvfølgelig ikke en justerbar unit pasienten plasseres i, men i stedet screenes pasienten sittende i en stol, lenestol, rullestol eller liggende i sin seng på rommet.

MANGEL AV UNIT OG LYS ALVORLIG PROBLEM

Synet er vår mest dominante sans, og vi tilpasser oss alltid for å se så bra som mulig. Dentalarbeid inneholder behandling i et lite arbeidsfelt med store krav til syn og presisjon, og derfor er forutsetningen for optimale synsforhold i munnhulen svært viktig ved undersøkelse i munnhulen. Mangel av unit utgjør et uakseptabelt utgangspunkt for en sunn ergonomisk arbeidsstilling.

Arbeidshøyde og arbeidsavstand kan som regel ikke justeres, og tannpleieren blir dermed nødt til kontinuerlig å tilpasse seg. Utstyret som brukes, havner dessuten som oftest utenfor effektiv rekkevidde. På studiebesøkene valgte den ene tannpleieren å stå, og den andre valgte å sitte, og begge løsninger gjorde det vanskelig å komme nær nok munnen.

En tannpleier brukte et dental LEDlys med clip-on til feste på sine egne briller, og dette var en stor hjelp for bedre synsforhold i munnen, da LEDlyset lyser opp munnhulen og er innrettet i øyets retning med gode lysforhold der de ser.

Både gjennom samtaler med flere tannpleiere og ved egen observasjon på det andre studiebesøket var lysforholdene et stort problem. Mange bruker belysningen i rommet som er langt unna det som er synsergonomisk anbefalt. Når den anbefalte belysningsstyrken er på 5000 lux i munnen under tannbehandling, som man oppnår med en operasjonslampe eller LED-lys utviklet for tannbehandling,

blir erstattet med rommets allmenbelysning, eller til og med lommelykt fra sin egen mobiltelefon, har man tilrettelagt for en synsergonomisk katastrofe.

ANSTRENGER SYN OG KROPP

Kombinasjonen av de nevnte begrensningene tvinger tannpleieren til å anstrenge både syn og kropp for å kunne arbeide. Resultatet er statiske stillinger med store fleksjoner og rotasjon på nakke og rygg, med hevede armer, som kan gi smerter, og over tid kan gjøre stor skade på muskler og skjelett.

Arbeidsmiljøloven sier at et systematisk HMS-arbeid er viktig og forpliktende.

VIKTIG ARBEID

Arbeidet med dentalhygiene på sykehjem er svært viktig. Ikke minst fordi

Forskriftene

§ 4-4 Krav til det fysiske arbeidsmiljøet viser at HMS- helse, miljø og sikkerhet er lovpålagt og må følges opp. Ergonomi skal fremme god helse, skal skape et trygt arbeidsmiljø, der hensyn tas til individet, omgivelsen og oppgaven.

Arbeidsmiljøloven

§ 1-1 Lovens formål er: Å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og med en velferdsmessig standard som enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utviklingen i samfunnet

På mange pasienter på munn- og tannstell utføres mens de ligger i sengen. Det gjør oppgaven krevende og komplisert.

mange eldre i dag har egne tenner, og en god munnhelse betyr mye for de eldres allmenntilstand. Mulighet for å spise for å få tilført ernæring er essensielt, og ikke minst er et godt munnstell til god hjelp for kommunikasjon, utseende, velbefinnende og livskvalitet.

Det pågår flere tverrfaglige studier om tannhelse hos eldre, og under fagkonferansen 2019 i Tromsø snakket Lene Hystad Hove fra Universitetet i Oslo (UiO) om det nødvendige og pågående tverrfaglige samarbeidet når det gjelder å ivareta tannhelse hos de eldre i dag og i fremtiden.

Gunhild Vesterhus Strand, Gro Stenerud og Børge Hede, UiO, har en artikkel i Tidende (2017 nr. 2) der de belyser flere faktorer med munnstell på sykehjem. De avslutter artikkelen med en diskusjon;

«Det kan ikke lenger aksepteres at munnstellet blir «glemt» i en travel hverdag, og at det er opp til den enkelte pleier å avgjøre om og hvordan munn-

stellet skal utføres. Muntlige overleveringer, som flere steder benyttes, blir for tilfeldig. Det bør utarbeides tilgjengelige, kunnskapsbaserte, kliniske fagprosedyrer for pleiepersonalet. Disse skal fungere som kunnskapskilde, arbeidsmanual, basis for utdanning, verktøy for trening i eget fag - og kan også fungere som informasjon til pasientene»

STUDIER ER VIKTIGE

Disse tverrfaglige studiene er meget viktige, men det er åpenbart at det savnes dokumentert innsikt i arbeidsmiljøet for tannpleiere på sykehjem. Det er dermed ytterst viktig at vi også foretar tverrfaglige studier om tannpleierens arbeid ute på sykehjem, der fysioterapeuter med ergonomi- og geriatri kompetanse, sammen med tannpleiere, ser på arbeidsforholdene ved screening og tannstell av beboere på sykehjem. Dermed kan vi komme frem til hva som kreves for å oppnå et godt arbeidsmiljø, samt finne ut

LED-lys festet på brillene kan være et godt hjelpemiddel for å få akseptable lysforhold under arbeidet.

av hvilke tekniske hjelpemidler som skal være til disposisjon.

Målet er selvfølgelig at pasientene skal få beste mulig tannhygiene, og en holdbar løsning der all dentalarbeid på sykehjem er ergonomisk tilrettelagt for tannpleierne. Dette er essensielt for behandlingens kvalitet, samt for tannpleierens helse.

Det er en klar anbefaling at det blir satt i gang spesifikke studier og tiltak for arbeidsmiljøet for dentalpersonale på sykehjem. En bevisstgjøring og et økt fokus på problemet er uansett et godt utgangspunkt.

LA OSS GI PASIENTENE ORAL-B'S MEST AVANSERTE OG SKÅNSOMME TANNPUSS

NYE SENSI ULTRATHIN: OVERLEGEN RENGJØRINGSEVNE* OG SKÅNSOM MOT GINGIVA I ET REVOLUSJONERENDE BØRSTEHODE

VANLIG BØRSTESTRÅ

For effektiv fjerning av plakk

ULTRA-TYNN MYKE BØRSTESTRÅ

For en skånsom børsteopplevelse langs gingivalranden

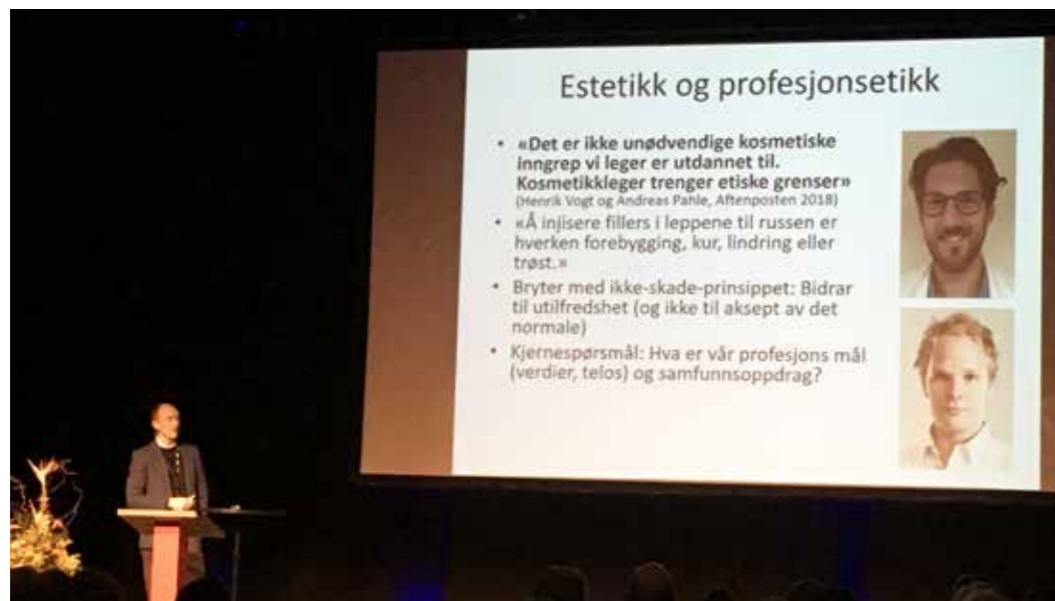
Se og lær mer på www.oralb.no

ANBEFALES AV NORSK TANNPLEIERFORENING - NTPF

*vs. en vanlig manuell tannbørste.

© 2016 P&G

Kva skal tannhelsepersonell egentleg drive med? Det var eit tema som vart teken opp på Vestlandsmøtet.

VESTLANDSMØTET 2020

Tannpleierforeininga ved leiar deltok på Bergen Tannlegeforeining sitt Vestlandsmøtet, samt fagdagane 17. og 18. januar og som gjest ved festkvelden.

Dagane vart opna ved leiar i Bergen Tannlegeforeining og presidenten i NTF. Begge var opptatt av viktigeita av at tannlegane i offentleg og privat verksemd står saman. Blankholm-utvalet si innstilling, gjennomgang av tannhelselova og rettar gjennom folketrygda, og evaluering av kompetansesentra er områder som NTF meiner skal følgjast opp. Som helsearbeider skal tannlegen gi hjelp til sjølvtilitt og velvære, medan profitt på folket sin usikkerheit og forfengelegheit er uetisk. Mål for offentleg og privat tannhelsetenesta må vera å eliminera plager, auka velvære og styrka sjølvkjensla.

Fagdelen av dagen vart avslutta med innlegg og debatt om temaet Trenger vi fleire tannleger? I panelet sat Grytten, Blich og Reppen frå UiO, Berge frå UiB og Lüdemann frå Helsedirektoratet,

samt Hansen Steinum frå NTF. Professor Jostein Grytten viste til tallmateriale frå SSB. Det visar at samfunnet har auka behov for både tannleger og tannpleiarar framover. Grytten stilte spørsmålsteikn ved desse tala. Noreg er eit høgkostland, og det er populært for tannlegar frå utlandet å koma til Noreg. Tal visar at det er fleire norske studentar som tar utdanning i utlandet og som kjem til Noreg etter fullført utdanning, enn dei som blir utdanna her til lands. Undersøking blant tannlegar i 2016 viste at 1/3 opplever høg konkurranse, og den kan bli forsterka framover.

Undersøking i samarbeid med Studentsamskipnaden i Oslo viste at blant studentane var det 70 % kariesfrie. Tannhelse er blitt betre og utdanningsnivået i Norge er ein viktig grunn til desse gode tala. I paneldiskusjonen var det ei felles

oppfatning at det er for mange tannlegar på marknaden i Norge, og det er behov for mykje meir tannpleiefagleg kompetanse framover. Professor Trond Berge meiner det er behov for meir tannlegetenester og hjelp til dei institusjonaliserte eldste pasientane. Det er viktig med kunnskap om munnhygiene blant pleiepersonell, med eit system for utføring av munnstell.

Fleire meinte det er behov for utgreiing om framtidig behov for tannhelsepersonell, medan Grytten meinte at myndighetene og NTF i større grad må erkjenne at det er for mange tannlegar. Vi veit nok, Norge treng ikkje meir utgreiing på dette temaet, framhald han. Under dag 2 var kliniske odontologiske tema på dagsorden. Takk til Bergen Tannlegeforeining for interessante fagdagar med god sosial ramme!

Referat v/Hilde Aga

VELKOMMEN TIL NTFs FAGKONFERANSE PÅ LILLEHAMMER 4. OG 5. JUNI 2020

Unilever- Zendium og Procter & Gamble er hovedsponsor for NTFs fagkonferanse 2020

tannstikka 17

Norsk Tannpleierforening og lokalforeningen i Oppland har den store glede av å ønske medlemmer, foredragsholdere og utstillere velkommen til Lillehammer den 4. og 5. juni 2020, det som for mange er kjent som den flotte OL-byen. Vi ser frem til to lærerike og sosiale dager som gir deg inspirasjon og faglig påfyll i idylliske omgivelser.

Fagkonferansen tilbyr et sammensatt program som skal møte tannpleierne ulike faglige ønsker, uavhengig av arbeidssituasjon. Representanter fra embetsverket vil vise til aktuelle politikk på tannhelsefeltet. Tannpleierforeningen har revidert sin yrkesetiske retningslinje og satt etikk på dagsorden, for å understreke tannpleierne ansvar for etisk tenking i møte med pasienten. Ulike klinisk fagdisipliner blir også tema dag 1, sammen med fremtids tanker knyttet til ny forskrift for tannpleierutdanningen. Dag to tilbyr blant annet alternative forelesninger, og tema periodontitt blir fulgt opp med orientering fra HELFO.

Lillehammer er et skattkammer av opplevelser og aktiviteter, sommer som vinter, og som på grunn av sin unike beliggenhet er kjent som inngangsporten til Gudbrandsdalen.

Lillehammer og Gudbrandsdalen er blant de viktigste kulturregionene i landet og har rike litterære tradisjoner. I 2017 ble Lillehammer by tildelt status som UNESCO-by for litteratur. Kjente forfattere som Nobelprisvinnerne Sigrund Undset og Bjørnstjerne Bjørnson har hatt stor tilknytning til regionen.

Vil også nevne at en time nord for Lillehammer, blir Ibsens verdenskjente dikt «Peer Gynt» dramatisert hver sommer i spektakulære og naturskjønne omgivelser på Gålå. Dette er virkelig verdt å få med seg.

Konferansen i år er lagt til Scandic Lillehammer Hotel. Hotellet har et herskkelig moderne preg og ligger vakkert til i landlige omgivelser med gangavstand til Lillehammer sentrum og Maihaugen. Hotellet tilbyr blant annet et flott velværesenter og treningsstudio dersom dette skulle friste.

Vi skal på en utflukt til Maihaugen friluftsmuseum der vi får omvisning og servering.

REISE:

Man kan komme til Lillehammer med bil, buss eller tog. Togturen fra Oslo tar ca. to timer. Noen avstander:
Oslo - Lillehammer: 183 km
Gardermoen - Lillehammer: 147 km
Trondheim - Lillehammer: 340 km
Lillehammer skystasjon - Scandic Lillehammer Hotell: 1.4 km
Maihaugen - Scandic Lillehammer Hotell: 0.7 km

PÅMELDINGSINFORMASJON

Påmeldingsfrist: Mandag 30.mars.

Påmelding via: medlemssiden.tannpleier.no - Fagkonferansen - Fagkonferansen 2020

KURSPRIS 4. -5.JUNI

Medlemmer av NTpF/ Delta	Kr. 3 000,-
Pensjonistmedlem av NTpF/ Delta er fritatt kursavgift	Kr. 0,-
Studentmedlemmer er fritatt kursavgift, og tredjeårs studenter får dekket dagpakke.	Kr. 0,-

Ankomst	Diverse bo-/kostmuligheter	Kroner
3. juni – 5. juni	Enkeltrom: 2 netter (2 frokoster, 2 dagpakker, 2 middager)	3790,-
4.juni-5. juni	1 natt (1 frokost , 2 dagpakker, 1 middag) 1 natt m/ frokost	2650,- 1160,-
3. juni – 5. juni	Dobbeltrom pr. person: 2 netter (2 frokoster, 2 dagpakker, 2 middager)	2950,-
4.juni-5. juni	(1 frokost , 2 dagpakker, 1 middag) 1 natt m/ frokost pr. rom 2 Dagpakker, obligatorisk for ikke-boende som deltar på dagtid. Den inkluderer. lunsj/ pausemat/fasiliteter Festmiddag for ikke-boende 2 drikkeenheter til festmiddagen torsdag dekkes av NTpF Middag på hotellet onsdag 3.juni (ikke -boere)	2230,- 1360,- 1300,- 545,- 0,- 395,-

Fagkonferansen 2020

Norsk Tannpleierforening Scandic hotell, Lillehammer

TORS DAG 4. JUNI

- Kl. 09.00
Kl. 09.30
- Offisiell åpning av dentalutstillingen
Fagkonferansen:
Kulturelt innslag
Velkommen leder
Hilde Aga, NTPF og leder arr. komiteen
Håvard Hansen
Presentasjon av fagkonferansen
Innledningsforedrag
ved Siv Svoldal, Helse- og omsorgsdepartementet
Status for folkehelsearbeidet i tannhelstjenesten i Innlandet. Positive og utfordrende erfaringer ved sammenslåing av fylker ved fylkestannlege Claes Næsheim, Innlandet
Pause - dentalutstilling, kaffe og mat
Etikk – en forutsetning for godt faglig arbeid
Profesjonsetikken maner yrkesutøvere til verdibevisthet og refleksjon, og det må til for å sikre gode relasjoner til pasientene og for å finne utganger når etiske dilemmaer oppstår. ved **dosent emeritus Lars Gunnar Lingås**, Universitetet i Sørøst-Norge
- Kl. 11.15-12.15
- Kliniske utfordringer i munnhulen del 1: Oppdage kreft i munnhulen og dermed redde liv** ved professor Lars Peder Sand, UiO
Lunsj og dentalutstilling
Kliniske utfordringer i munnhulen del 2: Oral medisinske utfordringer og alvorlig sykdom ved spesialistkandidat Kristine Eidal Tanem, UiO
- Kl. 13.00-14.00
Kl. 14.00 – 14.45
- Kliniske utfordringer i munnhulen del 3: Nytt om spytt, diagnostikk og utredning** ved professor Hilde Kanli Galtung, UiO
Pause
Hvilken betydning kan ny Forskrift om retningslinje for tannpleierutdanningen ha for tannpleiernes yrkesutøvelse i framtiden ved tannpleier og seniorrådgiver Eva Rydgren Krona, Tannhelstjenesten i Viken

- Kl. 16.15– 17.00
- Tannpleierens yrkesfunksjon og utviklingsmuligheter med utgangspunkt i Forskrift om retningslinje for tannpleierutdanning samt videreutdanning** ved professor Morten Rykke, UiO
- Kl. 17.00 – 19:00
Kl. 20.30
- Sosialt program**
Festmiddag
Tannpleierforening tar forbehold om endringer i programmet

FREDAG 5. JUNI

- Kl. 07.00-09.00
Kl. 09.00- 9.30
Kl. 9.30 – 11.00
- Frokost og utsjekk**
HELFO orienterer
Behandlingsplan for pasienter med periodontale sykdommer ved spesialist i periodonti Asgeir Grotle
Pause og dentalutstilling
Parallele sesjoner:
Sal 1:
Hvordan ivareta gode munnhelsevaner hos barn, unge og voksne? ved førsteamanuensis Tove Wiggen, UiO
Presentasjon av Tannhelstjenestens Kompetansesenter Øst ved direktør Hilde Vogt Toven, TkØ
Kompetansesenter Vest/Rogaland: SmartJournal for oral helse i sykehjem ved tannlege Ann-Kristin Bolstad Berge, Tannhelstjenestens Kompetansesenter Rogaland
Sal 2:
Journalskriving fra A til Å. Journalskriving i tråd med Helfo sine krav til takst 1 og 501 ved spesialist i periodonti Asgeir Grotle
Produktpresentasjon ved Unilever Zendium og Procter&Gamble OralB
Presentasjon av Fagkonferansen 2021 ved NTPF Rogaland
Lunsj og vel hjem!
- Kl. 11.00 – 12.00
Kl. 12.00– 13.30
- Kl. 13.30 – 13.45
Kl. 13.45 – 14.00
Kl. 14.00

NY NASJONAL RETNINGSLINJE FOR TANNPLEIERUTDANNING

Den nye nasjonale retningslinjen for tannpleierutdanningen trer i kraft 1. februar 2020. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2021–2022. Et langt og grundig arbeid er dermed avsluttet.

Tekst: Anne L. Buvik

Det er en av i alt ti nye helseutdanninger som har fått ny retningslinje. Frem til nå har det vært krav til temaer studentene på helseutdanningene skal igjennom, men det har ikke vært noe nasjonalt minstekrav til sluttkompetanse. Det betyr at det har vært forskjeller i hva kandidatene kan når de skal ut i arbeidslivet.

Overtannpleier Gro Stenerud ved institutt for klinisk odontologi ved Universitetet i Bergen har ledet gruppa som har

utarbeidet forslaget for tannpleierne.

– Det har vært en omfattende og tidkrevende jobb. Det ble også litt ekstra komplisert da vi i begynnelsen fikk en del utskiftninger blant deltakerne i gruppa. Men arbeidet har gått flytt bra, og vi har fått meget god hjelp av vår veileder i Kunnskapsdepartementet, forteller Gro Stenerud om arbeidet.

– Hensikten er altså å få en så ensartet utdanning som mulig i det enkelte fag. Det er kommet inn 12 overordnede mål, men det er fortsatt rom for lokale tilpasninger. Det er vel i dag ikke så store

Overtannpleier Gro Stenerud ved institutt for klinisk odontologi ved Universitetet i Bergen har ledet gruppa som har utarbeidet forslaget for tannpleierne.

ulikheter på de fire stedene hvor vi har tannpleierutdanning i dag, kanskje med unntak av praksissteder, men det har likevel vært en nyttig gjennomgang. Vi har sett på europeiske læresteder og hentet noe derfra, men tannpleierutdanningen er som kjent ganske ulik i de ulike land, både i Europa og utenfor. Men Norge, Sverige og Danmark ligger jo

Iselin Nybø (V) var fortsatt forsknings- og høyere utdanningsminister da retningslinjene ble presentert i januar. Foto: Marte Gavmann, Regjeringens presstjeneste

ganske nær hverandre, hva angår utdanning og oppgaver tannpleierne utfører.

Gro Stenerud legger ikke skjul på at det har vært en omfattende og tidkrevende prosess.

– Men det har vært interessant, og det er godt å ha kommet i mål. Nå blir det opp til de enkelte studiesteder å implementere retningslinjens ulike punkter inn i sine læreplaner. De må være klare til studieåret 2021-22, avslutter Gro Stenerud.

Det er første gang helsetjenestene selv har fått være med å bestemme hva studentene skal lære.

– Studentene på helseutdanningene skal ut i yrker som alle mennesker kommer til å møte på i løpet av livet. Derfor er det viktig at det de nyutdannede kan, er det helsetjenestene trenger for å gi oss hjelp. Derfor er det på høy tid at også pasientene, kommunene og sykehusene nå har fått være med å påvirke innholdet i utdanningene. Slik blir studentene bedre rustet til den jobben de skal ut i. Målet er at det skal gi enda bedre helsetjenester for alle, sier Iselin Nybø (V), som fortsatt var forsknings- og høyere utdanningsminister da retningslinjene ble presentert i januar.

Helse- og velferdstjenestene har heller ikke hatt god nok innflytelse på det faglige innholdet i utdanningene. Det har gjort at kompetansen ute i for eksempel kommunene og ved sykehusene ikke alltid har vært i tråd med pasientenes behov.

For å gjøre noe med disse utfordringene er de nye retningslinjene om minstekrav og utdanningenes faglige innhold laget i tett samarbeid mellom universitetene og høyskolene og de som skal ta imot de ferdigutdannede kandidatene i helse- og omsorgstjenestene.

– Skal vi lykkes med å utvikle pasientens helsetjeneste, må kompetansen til de ansatte samsvare med pasientens behov. Det er helse- og omsorgstjenesten som har best forutsetninger for å vurdere hvilken kompetanse helsepersonell trenger. Det er derfor veldig positivt at tjenesten nå får være med å utforme retningslinjene for de helsefaglige utdanningene, sier helseminister Bent Høie (H).

TILPASSE NYE TEKNOLOGISKE FREMSKRITT

I tillegg skal utdanningene også bli mer dynamiske. Hvis det skjer endringer for eksempel innenfor teknologien og utvikling i helseteknologi eller nye behandlingsmetoder, skal retningslinjene endres.

– Når samfunnet endrer seg, må utdanningene endre seg i takt med utviklingen, ellers får vi utdanninger som er utdaterte i forhold til behovet. Vi blir stadig flere eldre i dette landet, teknologiutviklingen går raskere og vi flytter flere av helsetjenestene fra de store sykehusene og ut i kommunene, der folk bor, sier Nybø.

Til sammen ti grunnutdanninger omfattes av de nye nasjonale retningslinjene som Kunnskapsdepartementet nå fastsetter. Dette er en del av et større utviklingsarbeid for å utarbeide nasjonale retningslinjer for samtlige grunnutdanninger innen helse- og sosialfag.

– Studentene på helseutdanningene skal ut i yrker som alle mennesker kom-

mer til å møte på i løpet av livet. Derfor er det viktig at det de nyutdannede kan, er det helsetjenestene trenger for å gi oss hjelp. Derfor er det på høy tid at også pasientene, kommunene og sykehusene nå har fått være med å påvirke innholdet i utdanningene. Slik blir studentene bedre rustet til den jobben de skal ut i. Målet er at det skal gi enda bedre helsetjenester for alle, sa tidligere forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø (V) da de nye retningslinjene ble presentert i januar.

I tillegg skal utdanningene også bli mer dynamiske. Hvis det skjer endringer for eksempel innenfor teknologien og utvikling i helseteknologi eller nye behandlingsmetoder, skal retningslinjene endres.

– Når samfunnet endrer seg, må utdanningene endre seg i takt med utviklingen, ellers får vi utdanninger som er utdaterte i forhold til behovet. Vi blir stadig flere eldre i dette landet, teknologiutviklingen går raskere og vi flytter flere av helsetjenestene fra de store sykehusene og ut i kommunene, der folk bor, tilføyde Nybø.

NASJONALE RETNINGSLINJER FOR HELSE- OG SOSIALFAGUTDANNINGENE (RETHOS)

Retningslinjearbeidet omfatter alle helse- og sosialfagutdanningene

Hittil er det laget nasjonale retningslinjer for utdanningene for audiografer, barnevernspedagoger, bioingeniører, ergoterapeuter, fysioterapeuter, farmasøyter, kliniske ernæringsfysiologer, leger, optikere, ortopediingeniører, psykologer, radiografer, sosionomer, sykepleiere, tannleger, tannpleiere, tannteknikere og vernepleiere. Snart er retningslinjen for paramedisin også klar.

I tillegg er det nettopp startet et arbeid med å utvikle nasjonale retningslinjer for flere videreutdanninger innen sykepleie og barnevern.

De nasjonale retningslinjene skal følges opp ved alle universiteter og høyskoler.

For mer informasjon, se regjeringen.no/rethos

Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning

KAPITTEL 1. VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL § 1. VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir tannpleierutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder for 3-årig bachelorgrad i tannpleie.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

§ 2. Formål med utdanningen

Utdanningen skal kvalifisere kandida-

ten til å fremme oral helse og livskvalitet. Dette gjelder både funksjonsfriske og personer med nedsatt fysisk og/eller psykisk funksjonsevne i alle aldre. Utdanningen skal vektlegge tannpleieren som folkehelsearbeider, der helsefremmende og forebyggende arbeid står sentralt.

Etter endt utdanning skal kandidaten inneha bred klinisk kompetanse, og selvstendig utføre helsefremmende tiltak og forebygge sykdommer og skader i munnhulen, diagnostisere og behandle orale sykdomstilstander. Utdanningen skal gi vurderingskompetanse tilpasset førstelinjenivå. Kandidaten skal kunne sikre pasientenes og brukernes behov for

oppfølging, behandling eller henvisning.

Utdanningen skal gi kompetanse til å samhandle med pasienter, brukere, pårørende og samarbeidspartnere i og utenfor helsesektoren for å fremme deltakelse, mestring, helse og livskvalitet.

Kandidaten skal inneha en profesjonell holdning, være etisk bevisst, vise omsorg og ha gode kommunikasjons- og samarbeidsferdigheter. Kandidaten skal arbeide målrettet, systematisk, selvstendig og i team. Kandidaten kan tilby tjenester kjennetegnet av profesjonell og innovativ tenkning tilpasset individ-, gruppe- og samfunnsnivå. Dette krever kunnskap om systematisk kvalitetsar-

ZENDIUMPRISEN TIL FOREBYGGENDE ORAL HELSE

Kreativitet og omsorg skal belønnes! Tannhelsen blant den norske befolkningen blir stadig bedre. Men det gjelder ikke for alle. Derfor er det stadig nødvendig med nyorientering på tiltak og virkemidler innen oral helse. Det forebyggende tannhelsearbeidet må stadig fornyes og aktualiseres. Zendium vil fortsette å oppmuntre til nyskapende forebyggende innsats innen oral helse. **Zendiumprisen** er ment som en stimulans og anerkjennelse til personer eller grupper som vil «gjøre en forskjell» innen forebyggende tannhelsearbeid.

For 2020 deler Zendium ut NOK 60.000 og prisen er åpen for alle typer prosjekter i Norge eller prosjekter i utlandet ledet av norsk tannhelsepersonell. Prisvinneren kåres av en komité som er uavhengig av Zendium, og prisen deles ut under **Samfunnsodontologisk Forum i Sandefjord 9. til 10. juni 2020.**

ZENDIUM-PRISEN 2020

Send en kort prosjektbeskrivelse til torbjorn@wikos.no
Søknadsfrist er tirsdag 12. mai 2020 kl. 20.00. Spørsmål rettes samme sted eller til Torbjørn Wilhelmsen, tlf 906 55 913

zendium
STRYKER MUNNENS NATURLIGE FORSVAR

beid og kunnskapsbasert praksis som innebærer kritisk tilnærming til vitenskapelig litteratur anvendt i praksis for å ivareta pasienters og brukers perspektiv og følelser.

Utdanningen skal også sikre kompetanse og holdninger som danner grunnlag for likeverdige tjenestetilbud for alle grupper i samfunnet, deriblant kompetanse om samers status som urfolk og deres rettigheter til språklige og kulturelt tilrettelagte tjenester.

§ 3. Kompetanseområder

Utdanningen skal gi læringsutbytte i tråd med kravene i kapittel 2 til 5 under følgende kompetanseområder:

- Profesjonalitet
- Sikker og effektiv praksis
- Pasient- og brukersentrert omsorg
- Tannpleierrollen i samfunnet.

Læringsutbyttebeskrivelsene i § 4 a, c, d, e, og f, § 5 a og c, § 6 c og e, § 7 i, § 8 a og e, § 9 b, § 10 c, e og g, § 11 b, c og k, § 13 d og f, § 14 c og d og § 15 b er basert på forskrift 6. september 2017 nr. 1353 om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger § 2, og tilpasset utdanningen.

Omfang og graden av kompleksitet i læringsutbyttebeskrivelsene vil være avgjørende for hvor stor plass de skal gis i utdanningen.

KAPITTEL 2. LÆRINGSUTBYTTE FOR KOMPETANSEOMRÅDET PROFESJONALITET

§ 4. Profesjonalitet – Kunnskaper
Kandidaten

- a. har bred kunnskap om relevant lovverk og offentlige føringer
- b. har bred kunnskap om pasientens autonomi og rettigheter
- c. har bred kunnskap om etiske prinsipper og yrkesetiske retningslinjer
- d. har bred kunnskap om helhetlig, individuell tilnærming til pasienter, brukere, pårørende og samarbeidspartnere
- e. har kunnskap om helse- og sosialpo-

litikk. Kandidaten skal også kjenne til samers rettigheter, og ha kunnskap om og forståelse for samenes status som urfolk

- f. har kunnskap om inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kjønn, etnisitet, språk og bakgrunn, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder, slik at kandidaten bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet
- g. har kunnskap om når det skal henvises til annet helse- eller tannhelsepersonell
- h. kjenner til tannpleierfagets historie, tradisjoner, egenart og rolle i samfunnet
- i. har kunnskap om kosthold og betydningen for tannhelse, samt munn- og tannhelses betydning for å kunne ha et godt kosthold.

§ 5. Profesjonalitet – Ferdigheter
Kandidaten

- a. kan anvende kunnskap om pasientens rettigheter og autonomi
- b. kan anvende kunnskap om krav til brukermedvirkning og -involvering
- c. kan anvende oppdatert kunnskap om helse- og velferdssystemet, lover, regelverk og veiledere i sin tjenesteutøvelse
- d. kan anvende kunnskap om når det skal henvises til annet helse- eller tannhelsepersonell.

§ 6. Profesjonalitet – Generell kompetanse
Kandidaten

- a. har innsikt i egne ferdigheter og kan kritisk reflektere over egen fagutøvelse
- b. har innsikt i etiske prinsipper og yrkesetiske retningslinjer
- c. har innsikt i hvordan man tilegner seg ny kunnskap, foretar faglige vur-

deringer, holder seg faglig oppdatert, og viser evne og vilje til livslang læring

- d. kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver med empati, omsorg, ansvarlighet, respekt og forståelse for andre mennesker og tjenester
- e. kan planlegge og utøve kunnskapsbasert praksis, bidra til kvalitetsutvikling, dokumentere og formidle sin faglige kunnskap.

KAPITTEL 3. LÆRINGSUTBYTTE FOR KOMPETANSEOMRÅDET – SIKKER OG EFFEKTIV PRAKSIS

§ 7. Sikker og effektiv praksis – Kunnskap
Kandidaten

- a. har bred kunnskap om biomedisinske basalfag og kliniske odontologiske fag
- b. har bred kunnskap om samfunns- og atferdsfag, herunder pedagogikk og psykologi
- c. har bred kunnskap om smittevern og gjeldende smittevernrutiner
- d. har bred kunnskap om strålevern og gjeldende strålevernrutiner
- e. har bred kunnskap om regler for dokumentasjon og krav til journalføring
- f. har bred kunnskap om taushetsplikt, personvern og informasjonssikkerhet
- g. har kunnskap om samtykkekompetanse og bruk av tvangsvedtak
- h. har kunnskap om helse, miljø og sikkerhet og beredskap
- i. har kunnskap om sikker håndtering av digital teknologi, herunder digital sikkerhet og hvordan man ivaretar personsensitiv informasjon.

§ 8. Sikker og effektiv praksis – Ferdigheter
Kandidaten

- a. kan anvende kunnskap for å vurdere risiko for uønskede hendelser og kjenner til metoder for å følge dette opp systematisk
- b. kan beherske bruk av pasientjournal og ivareta personvern og informa-

Se alt. Igjen og igjen.

Alt for mange innen dentalarbeid sliter med smerte i nakke, rygg og skuldre.

- Sånn trenger det ikke å være.

Med riktig optikk og belysning, samt personlig ergonomisk veiledning, kan du oppnå en arbeidsstilling som ikke bare gjør din dag på klinikken mer effektiv, men som kroppen også tåler over lengre tid.

MO Ultralight TTL

MO Delight LED

Futudent ProCam 4K

Stolt
leverandør av:

futudent
m@optics

ergooptikk.no

- sjonssikkerhet i henhold til gjeldende lovverk
- c. kan beherske tannpleiefaglig klinisk arbeid i odontologisk praksis og ivareta pasientsikkerhet
- d. kan vurdere pasienters og brukeres samtykkekompetanse og grunnlag for tvangsvedtak
- e. kan beherske digitale verktøy og bistå i utviklingen av egnet teknologi både på individ-, gruppe-, befolknings- og systemnivå
- f. kan beherske digital sikkerhet og håndtering av personsensitiv informasjon.

§ 9. Sikker og effektiv praksis – Generell kompetanse

- Kandidaten
- a. har innsikt i betydningen av et godt arbeidsmiljø, og hvordan man bidrar til dette
 - b. kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser og kan bidra til tjenesteinnovasjon og systematiske kvalitetsforbedrende arbeidsprosesser.

KAPITTEL 4. LÆRINGSUTBYTTE FOR KOMPETANSEOMRÅDET PASIENT- OG BRUKERSENTRETT OMSORG

§ 10. Pasient- og brukersentrert omsorg – Kunnskap

- Kandidaten
- a. har bred kunnskap om friske forhold i munnhulen og om de vanligste sykdommer som kan oppstå
 - b. har bred kunnskap om hvordan oral helse og generell helse gjensidig påvirker hverandre
 - c. har bred kunnskap om barn og unge, deres rett til medvirkning og tjenester som ivaretar deres behov og rettigheter, deriblant samiske barns rettigheter til eget språk
 - d. har bred kunnskap om prinsipper for oral helse relatert livskvalitet

- e. har bred kunnskap om relasjons-, kommunikasjons- og veiledningskompetanse som gjør kandidaten i stand til å forstå, respektere og samhandle med brukere, pasienter, pårørende og samarbeidspartnere
- f. har bred kunnskap om egnede manuelle og maskinelle verktøy for bruk i klinisk virksomhet
- g. har kunnskap om sosiale og helsemessige problemer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer og kan identifisere og følge opp mennesker med slike utfordringer
- h. har kunnskap om hvordan man samtaler med barn om vanskelige tema som vold, overgrep og omsorgssvikt
- i. har kunnskap om relevante akutte og medisinske tilstander
- j. har kunnskap om begrepet helsekompetanse og hvordan variasjoner i helsekompetanse påvirker ulike pasient- og brukergruppers sykdomshåndtering, mestring og egenomsorg.

§ 11. Pasient- og brukersentrert omsorg – Ferdigheter

- Kandidaten
- a. kan anvende faglig kunnskap for utvikling, gjennomføring og evaluering av helsefremmende og forebyggende arbeid, for å etablere og opprettholde god oral helse
 - b. kan anvende kunnskap om å veilede og ivareta brukere, pasienter, pårørende og relevant personell som er i lærings-, mestrings- og endringsprosesser
 - c. kan anvende kunnskap for å ivareta barn og unges behov, medvirkning og rettigheter
 - d. kan beherske kunnskap om kommunikasjon og møte brukere med anerkjennelse og respekt
 - e. kan anvende kunnskapsbaserte metoder

- for å veilede, motivere og ivareta brukere, pasienter, pårørende og relevant personell som er i lærings-, mestrings og endringsprosesser
- f. kan utføre klinisk og radiologisk intra- og ekstraoral undersøkelse av munnhule og tenner, stille diagnose, utarbeide individuell behandlingsplan og henvise videre ved behov
- g. kan beherske ikke-operativ kariesbehandling
- h. kan beherske ikke-kirurgisk behandling av periodontal sykdom
- i. kan beherske metoder og prosedyrer for bruk av infiltrasjonsanestesi
- j. kan beherske vurdering av bittforhold, stille en preliminær diagnose og henvise til kjeveortoped
- k. kan anvende kunnskap om å identifisere og følge opp mennesker med sosiale og helsemessige utfordringer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske utfordringer, samt beherske å sette inn nødvendige tiltak og/eller behandling, og henvise videre ved behov
- l. kan beherske å samtale med barn om vanskelig tema som vold, overgrep og omsorgssvikt
- m. kan beherske relevante akutte og medisinske situasjoner.

§ 12. Pasient- og brukersentrert omsorg – Generell kompetanse

- Kandidaten
- a. har innsikt i hvordan pasienter, brukere og pårørende skal møtes med profesjonalitet, empati og respekt
 - b. kan formidle individuelt tilpasset helseinformasjon gjennom dialog
 - c. har innsikt i hvordan sosiale og helsemessige utfordringer avdekkes
 - d. kan planlegge og gjennomføre tverrfaglig samarbeid for å ivareta pasienter og brukere med spesielle behov.

KAPITTEL 5. LÆRINGSUTBYTTE FOR KOMPETANSEOMRÅDET TANNPLEIERROLLEN I SAMFUNNET

§ 13. Tannpleierrollen i samfunnet – Kunnskap

- Kandidaten
- a. har bred kunnskap om generell og oral helsetilstand i befolkningen
 - b. har bred kunnskap om organiseringen av norsk tannhelsetjeneste, både offentlig og privat
 - c. har bred kunnskap om plikt til oppsøkende virksomhet overfor personer med rettigheter etter tannhelsetjenesteloven og eventuelt andre prioriterte grupper
 - d. har kunnskap om nytenking og innovasjonsprosesser i offentlig og privat tannhelsetjeneste
 - e. har kunnskap om folkehelse med vekt på teoretisk og praktisk helsefremmende og forebyggende arbeid
 - f. har kunnskap om å samhandle både tverrfaglig, tverrprofesjonelt og tverrsektorielt, og på tvers av virksomheter og nivåer
 - g. har kunnskap om innhold, ansvar og oppgaver for andre relevante helseprofesjonsutdanninger
 - h. kjenner til relevant forskning- og utviklingsarbeid
 - i. kjenner til nasjonale og globale helseutfordringer.

§ 14. Tannpleierrollen i samfunnet – Ferdigheter

- Kandidaten
- a. kan anvende kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid, både i et individ-, gruppe- og samfunnsperspektiv
 - b. kan anvende teoretisk kunnskap og metoder innen atferdsfag
 - c. kan anvende kunnskap om å drøfte, vurdere og formidle relevant fagstoff, samt resultater fra forskning og fagutviklingsarbeid

- d. kan beherske og initiere tverrfaglig, tverrprofesjonell og tverrsektoriell samhandling for å skape et helhetlig folkehelse tilbud og bidra til sosial utjevning.

§ 15. Tannpleierrollen i samfunnet – Generell kompetanse

- Kandidaten
- a. har innsikt i relevant forsknings- og kunnskapsbasert praksis og bidrar til kontinuerlig kvalitetsutvikling
 - b. har innsikt i sammenhengen mellom helse, utdanning, arbeid og levekår, og kan anvende dette i sin tjenesteutøvelse, både overfor enkeltpersoner og grupper i samfunnet, for å bidra til god folkehelse og arbeidsinkludering
 - c. kan planlegge, gjennomføre, dokumentere og evaluere helsefremmende og forebyggende arbeid, prosjekter og tiltak både i et individ-, gruppe- og befolkningsperspektiv.

KAPITTEL 6. STUDIETS OPPBYGNING OG PRAKSISSTUDIER

§ 16. Studiets oppbygning
Fagområdene inkluderer sentrale fag som biomedisinske basalfag og kliniske odontologiske fag, og samfunns- og atferdsfag herunder pedagogikk og psykologi. Modeller og teorier om hva som ivaretar og påvirker generell og oral helse står sentralt.

Den praktiske ferdighetstreningen skal være fordelt over alle tre studieår. Kliniske ferdigheter oppøves ved individuell pasientbehandling med veiledning. Dette skjer ved utdanningsstedets interne klinikk og/eller gjennom praksisstudier. Samhandling med andre fagdisipliner skal fortrinnsvis oppøves gjennom alle tre studieår. Samhandlingen kan foregå både ved studiestedene og på ulike arenaer.

Bruk av digitale læringsmidler og informasjonsteknologi inngår som en

naturlig del av studiet.

Studiets oppbygning sikrer sammenheng mellom fagområdene, teori, ferdighetstrening, klinisk praksis og trening i samhandling som understøtter læringsutbyttebeskrivelsene. Det skal være progresjon i studentenes kompetanse i løpet av studiet, fra grunnleggende til helhetlig og sammensatt kompetanse.

§ 17. Praksisstudier

Praksisstudiene skal utformes slik at de sikrer at læringsutbyttene oppnås.

Praksisstudiene skal ha et omfang på minimum fire uker.

Praksisstudiene foregår hovedsakelig i den offentlige tannhelsetjenesten, men også i privat tannhelsetjeneste og i andre helse- og omsorgsinstitusjoner. Studentene skal få kjennskap til både offentlig og privat tannhelsevirksomhet. I tillegg skal studentene få erfaring med faglig forsvarlig tverrfaglig samhandling og pasientsentrerte tannhelsetjenester.

KAPITTEL 7. IKRAFTTREDELSE

§ 18. Ikrafttredelse
Forskriften trer i kraft 1. februar 2020. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2021–2022.

Produktnytt

I denne spalten presenteres nye produkter som kan har interesse og relevans for tannpleiere. Innholdet er levert av annonsørene og er kun redigert, slik at innholdet i spalten ikke er å regne som redaksjonelt stoff.

Bidrag til spalten sendes redaktøren på an-buvik@online.no.

VITIS ORTODONTIC VOKS

Vitis Ortodontisk voks er en mykere voks som er lettere å forme og som sitter godt på plass. Voksen formes og legges på tannreguleringen. Dette for å hindre at metallet skal lage sår i munnen/på innsiden av kinnene. En pakning inneholder 2 stk praktiske småbokser. Inneholder: Hydrogenert mikrokrystallinsk voks, parafin, hvit mineralolje. Kjøpes hos IDS dental.

VITIS ORTODONTIC ACCESS TANNBØRSTE

Tannbørste med mindre børstehode, som er spesialdesignet til bruk ved tannregulering. Børstehodet har et V-spor, som gjør rengjøringen mer effektiv. Tannbørstens skaft kan bøyes til i ønsket vinkel. Alle tannbørstene leveres med egen topp. Kjøpes hos IDS dental og LIC Scadenta.

OPALESCENCE TANNKREM I NY FORPAKKNING

Opalescenc whitening er en markedsleder i tannbleking. Ent sentralt produkt Opalescenc Whitening tannkrem, utviklet av en tannlege. Dette er en profesjonell bleketannkrem, som gjør det enkelt å holde tennene rene og hvite. I tillegg til å fjerne urenheter på overflaten, styrker den tennene med sin unike sammensetning. Den er utviklet for et høyt fluoropptak samtidig som den er mild nok til daglig bruk. Den kommer også i en versjon for sensitive tenner. Begge varianter har en kjølig mintsmaak.

ARBEIDSPLAGG

Urbane Ultimate serien er en serie produkter i 4-veis stretch. Opplev herlige og myke arbeidsplagg som puster og ventilerer.

VITIS GINGIVAL TANNKREM

Tannkrem som kan brukes av alle. Spesielt god for personer som er utsatt for tannkjøttproblemer, ømt tannkjøtt eller som er predisponert for å utvikle Gingivitt. Passer godt for gravide og diabetespasienter. Inneholder 1450 ppm fluor samt Cetylpyridinklorid (Pyrisept). Kan brukes av personer med Cøliaki. Hver tube inneholder 100 ml. Kjøpes hos IDS dental.

CURAPROX PÅ APOTEK

Curaprox har siden februar i fjor hatt sine tannbørster på VitusApotek. I februar kommer også Curaprox sine interdentalbørster på VitusApotek. Interdentalbørstene kommer kun til å bli solgt som refill, uten plasthåndtak. Pasientene vil ha mulighet til å kjøpe metallhåndtak til interdentalbørstene hos VitusApotek. Dette bidrar til et bedre miljø samt gode børster som holder opptil fire ganger så lenge som mange konkurrerende produkter, samt at den generelle munnhelsen forhåpentligvis blir bedret.

CURAPROX BE:YOU

CURAPROX og NovusDental lanserte i fjor sin nye tannkrem serie. CURAPROX BE:YOU. Skånsom tannkrem uten SLS, microplast, parabener og triklosan. Med andre ord en god tannkrem. Den er selvfølgelig tilsatt fluor, men har også 3000PPM hydroxylapatitt, som forsterker emaljen. Smakene er spennende, smaker som Gin&Tonic, Eple og Aloe Vera, Grapfeukt, Vannmelon, Bjørnebær og lakris. En litt morsom måte å gjøre profylakse sexy på.

PERIO AID Klorheksidin og CPC SPRAY:

Perio Aid kommer nå også som effektiv spray. Man sprayer middelet direkte på utsatt sted. Man kommer fint til i lommer og andre utilgjengelige områder. Perio Aid er et antiseptisk middel utviklet for behandling og vedlikehold av periodontale og peri-implantale sykdommer. Formelen er godt utprøvd gjennom flere år, og kombinerer to antiseptika, Klorheksidin og Cetylpyridiniumklorid (Pyrisept). Blandingen av disse to komponentene øker den antibakterielle effekten. Blant alle antiseptiske midler på markedet er Perio Aid produktet med flest kliniske studier som viser produktets effektivitet. Perio Aid spray finnes styrke på 0.12% Klorheksidin. Behagelig smak og mindre misfarging. Kjøpes hos IDS dental.

VITIS ORTODONTIC TANNKREM

Virker forebyggende mot vanlige problemer som oppstår ved bruk av tannregulering: Sår, bakteriell plakk, gingivitt, demineralisering av tannemalje, dårlig ånde etc. Inneholder 1450 ppm fluor samt Cetylpyridinklorid (Pyrisept).

Tannkremen kan brukes av alle, også personer uten regulering. Den er effektiv ved after og andre sår i munnhulen. Kan brukes av person med Cøliaki. Hver tube inneholder 100 ml. Kjøpes hos IDS dental.

SWISS PREMIUM
ORAL CARE

STOR INTERESSE FOR FAGKURS FOR PRIVATE

For første gang har Norsk Tannpleierforening arrangert et fagkurs innrettet spesielt for tannpleiere i privat sektor. Interessen var stor, over 80 tannpleiere deltok på todagers-kurset i Oslo i månedsskiftet januar-februar.

Tekst og foto: Anne L. Buvik

NTpF har lenge etterstrebet å gi de av medlemmene som er tannpleiere i privat sektor et bredere tilbud. På landsmøtet i 2018 ble det vedtatt å sette ned en gruppe, NTpFs veiledningsgruppe for tannpleiere i privat sektor, forkortet TIPS. TIPS-gruppen var sentral i planlegging og gjennomføring, som var en betydelig satsning for NTpF.

TIPS-gruppen utgjøres av Anne-Mai

TIPS-gruppen kunne ønske velkommen til NTpFs første fagkurs for tannpleiere i privat sektor. Fra venstre Amanda Dalila Sahnoun, Synne Antonsen, Kristin Holtan Saga, Anne-Mai Nilssen og Svanhild Botnen.

Nilssen og Kristin Holtan Saga fra landsstyret, Svanhild Botnen, Amanda Dalila Sahnoun og Synne Antonsen, og gruppen var godt fornøyd med kurset og oppslutningen.

REGNSKAP OG JOURNALFØRING

Første dag var viet ulike sider ved å være selvstendig næringsdrivende og å drive klinikk. Revisor Fred Gerhard Strand foreleste om regnskapsføring, skatteregler og fradrag. Det kan høres

Anne-Mai Nilssen introduserer foreleser Kjetil Reppen.

Kristin Holtan Saga og Hilde Aga fra foreningsstyret.

tørt ut, men er helt vesentlig kunnskap om man driver for seg selv, det være på den ene eller andre måten. Mange ferske gründere har gått på en smell fordi man ikke hadde god nok kunnskap på dette området. Skattemyndighetene er ikke blant de mest tilgivende om man tuller det til med skatt og moms, og selv om man engasjerer en forretningsfører, er det helt nødvendig å kjenne de grunnleggende regler.

Strands gjennomgang var grundig og god, og har stilte seg også til disposisjon for spørsmål i etterkant.

Et annet viktig område er journalføring. Universitetslektor og tannlege Kjetil Reppen fra Det odontologiske fakultet har spisskompetanse på klagesaker og journalforskrifter, og holdt en inspirerende forelesning med mange tankevekkende eksempler. Deretter foreleste de to klinikkeierne Svanhild Botnen og Anette Seim Karlsen om oppstart og drift av egen klinikk. Mange tannpleiere har nok en drøm om dette, men det er mye hardt arbeid og mye som skal klaffe for å få en klinikk opp å gå. Svanhild Botnen har drevet egen klinikk i Vestfold i mange år, mens Anette Seim Karlsen har startet to

klinikker på Nesodden de siste tre år.

Dag én ble avsluttet med forum, hvor man diskuterte klinikkdrift, regnskaper og avtaler deltakerne imellom.

KLINISK BEHANDLING

Dag to hadde et mer klinisk tilsnitt, hvor Caspar Wohlfahrt foreleste om tannpleierens rolle i behandlingen av periodontitt

NTPFS VEILEDNINGSGRUPPE FOR TANNPLEIERE I PRIVAT SEKTOR BAKGRUNN FOR ETBLERING AV GRUPPEN:

Landsmøtet 2018 vedtok å etablere en arbeidsgruppe i regi av Norsk Tannpleierforening. Gruppen skal være en veiledergruppe for tannpleiere i privat sektor, spesielt for tannpleiere som har etablert eller skal etablere enkeltmannsforetak.

Formål:

Arbeidsgruppen skal være en pådriver i spørsmål som angår tannpleiere i privat sektor. Gruppen skal gi innspill til fagansvarlig i NTpF vedr aktuelle kurs for yrkesgruppen og legge til rette for møteplasser for aktuelle tannpleiere, f.eks ved fagkonferanser. Deltagelse i å arrangere dagkurs for yrkesgruppen i regi av NTpF. Gruppen skal blant annet veilede tannpleiere som tar kontakt med NTpF i spørsmål som gjelder tannpleiere som ønsker å etablere egen praksis, og gi veiledning om alternativer. De skal også gjennomgå medlemssiden på området Næringsdrivende og foreslå alternativt innhold.

Mandat:

Norsk Tannpleierforening har etablert arbeidsgruppe som skal ivareta tannpleiere som vil/er etablert som klinikkeiere, selvstendig næringsdrivende og ansatte i privat praksis, på aktuelle områder. Gruppen skal bestå av 3-4 representanter med en representant fra styret, og med en leder. Gruppen kan ha inntil 2 fysiske møter i året, og deltagerne får økonomisk kompensasjon i tråd med retningslinjer for styremedlemmer. Den øvrige kommunikasjon kan foregå gjennom telefonkonferanse. Arbeidsgruppen holder styret orientert om gruppens fremdrift ved å sende referat fra arbeidsmøter til styreleder. Uklarheter knyttet til formål og mandat avklares med styret i NTpF ved leder når de oppstår.

Lydhøre tannpleiere på kurs. Nærmere 80 tannpleiere deltok på kurset.

Emil Karijord fra W&H Nordic var blant utstillerne på fagkurset. De var godt fornøyde med interessentene.

og periimplantitt og ny klassifisering. Dette er et omfattende tema, og Wohlfahrt var eneste eksterne foreleser denne dagen, som ble avsluttet med et nytt forum som diskuterte tannpleieren rolle, kliniske fotos og andre aktuelle tema.

– Vi har fått mange gode tilbakemeldinger på kurset, av typen «endelig, dette må vi ha mer av», mange har nok ønsket et kurs som kunne gå mer i dybden, sier Svanhild Botnen i TIPS-gruppa om responsen.

– Vi har mottatt og notert ønsker om fremtidige temaer på tilsvarende kurs. I evalueringen vi i gruppen hadde etterpå, oppsummerte vi og noterte de tilbakemeldingene vi hadde fått. Forumene ble lagt på slutten hver dag, noe som kanskje endres ved seinere samlinger. Derimot var forumene nyttige. Vi jobbet i grupper og la fram forslag til temaene som var beskrevet, og deltakerne fikk flere oppklaringer på ting som vi alle jobber med hver dag. Særlig riktig bruk av Helfotakstene, oppsummerer Svanhild Botnen.

FORNØYDE UTSTILLERE

NTpFs leder Hilde Aga var også svært fornøyd med oppslutningen.

– Dette kurset har vært et stort løft for oss, og det er veldig hyggelig med så stor respons. Det er viktig å synliggjøre at NTpF er for alle tannpleiere, også de som jobber i privat sektor. Vi har også synliggjort dette på årets fagkonferanse som avvikles på Lillehammer i juni, hvor vi har lagt opp til parallelle sesjoner den ene dagen, slik at det skal være interessante tilbud til de ulike grupper, sier hun.

En del utstillere hadde også funnet veien til fagkurset. Selv om dette kurset «bare» samlet ca. en fjerdedel av det antallet som pleier å delta på fagkonferansen, var utstillerne godt fornøyde.

– Det har sine fordeler å møtes i en mindre setting. Da blir det ikke så hektisk, og man får mer tid til samtale med hver enkelt, sa Jan Marthinsen fra Dentalvarehuset.

OM OPALESCENCE GO™ -BLEKESKINNER

Hva er Opalescence Go-blekeskinner?

Opalescence Go™ er en praktisk og bruksferdig blekebehandling for utlevering på tannklinikken. Det inneholder UltraFit™-skinnen, som tilpasser seg pasientenes individuelle tannbue på bare

Hvordan virker Opalescence Go-blekeskinner?

Opalescence Go-blekeskinner er ferdigfylte blekeskinner til engangsbruk som inneholder blekegel. Sett helt enkelt den komfortable blekeskinnen inn i munnen og bruk den i anbefalt tid, så vil tennene dine bli hvitere og mer strålende!

Hvor lenge må jeg bruke Opalescence Go?

Opalescence Go-blekeskinner med 6% hydrogenperoksidgel brukes vanligvis fra 60 minutter til 90 minutter daglig i fra 5 til 10 dager.

Hvordan skiller Opalescence Go-blekeskinner seg fra annen blekebehandling?

Opalescence Go er et profesjonelt og effektivt alternativ til blekebehandlinger som utføres på tannlegeklinikken. Behandlingsmåten er enkel, rask og med god smak. Verken avtrykk av tennene eller kundetilpassede blekeskinner er nødvendig. Opalescence Go er klar til bruk hjemme, rett fra pakningen, etter at første behandling er gjort på tannklinikken.

Før Opalescence Go

Etter Opalescence Go

www.opalescence.com/no

Vi feirer 30 år med å skape hvitere smil!

Med lanseringen av Opalescence™ PF for 30 år siden, ble Ultradent Products industriledende innen profesjonell tannbleking, og ble et varemerke som nyter stor tillit både hos tannhelsepersonell og pasienter over hele verden. Med produkter som Opalescence PF og Opalescence Go™ for kosmetisk tannbleking, har Opalescence™ hjulpet millioner av mennesker til et hvitere smil og økt livskvalitet.

Opalescence
Tooth Whitening go

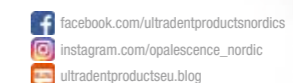
MY SMILE IS
Charming
#MYSMILEISPOWERFUL

Ecem, fra Tyskland — en spesialist på markedsføring og amatørkokk — smiler når hun begir seg ut på nye eventyr på steder hvor hun ikke har vært før. Opalescence Go™ tannbleking til hjemmebruk, er praktisk og gjør henne i stand til å utføre tannblekingen når det passer henne:

- komfortable og klar til bruk rett fra forpakningen
- ferdigfylte blekeskinner til hjemmebruk
- 6% hydrogenperoksyd

Et strålende smil gjør det lett for henne å finne venner når hun er ute og reiser. That's the power of a smile. Finn ut mer om kosmetisk bleking av tenner på opalescence.com/no.

Follow us:

www.ultradent.com/eu
© 2020 Ultradent Products, Inc. All rights reserved.

TAKK, BENTHE!

Fagansvarlig i NTpF, Benthe Hansen, slutter i NTpF for å bli pensjonist. På vegne av tannpleiarane i Noreg ønskjer Norsk Tannpleierforeining å heidra henne som den talskvinn og profilerte personen Benthe har vore for yrkesgruppa og fagområdet gjennom heile sitt yrkesaktive liv.

Benthe har brent for tannpleiarane sine interesser og tannpleiarfaget i over førti år. Hennar entusiasme og tru på faget og yrkesgruppa, og evne til å tåla å stå i

motgang over tid, har vore Benthe sine sterke sider. Det har gitt resultat som har styrka Norsk Tannpleierforeining sitt arbeid, utdanninga og den enkelte tannpleiar i ulike arbeidssituasjonar. Yrkeskarrieren starta på privat klinikk i Oslo i samarbeid med ulike spesialistar som gav god læring. Deretter vart det erfaring frå skuletannpleien, men det tok ikkje lang tid før behandlingsrommet vart erstatta med skrivebord.

Benthe vart tilsett i Helsedirektoratet som konsulent på tannhelsefeltet, og jobba der fram til 1987. Ei viktig sak som gav god erfaring, var behandlinga og innføring av den offentlege tannhelse-tenesta ved Tannhelselova i 1984.

Som småbarnsmor til to gutar, valte Benthe å prioritera barna framfor arbeidslivet i en periode, parallelt med at ho tok grunnfag i helse- og sosial administrasjon. Benthe var snart klar for nye utfordringar i arbeidslivet, og i 1989 vart ho tilsett som leiar for Tannpleiarutdanninga i Oslo. For oss som var aktive tannpleiarar den gongen, vart tilsettinga av tannpleiar til å leia eigen utdanning sett på som stor siger for yrkesgruppa!

Benthe tok ansvar, gjorde eit bevisst val og stod oppreist i motgang. Ho fekk til eit samarbeid med sentrale tilsette på fakultetet i arbeidet for å få på plass ei bachelorutdanning i tannpleie. Hardt arbeide gav resultat, og Benthe, saman med fakultetet, Delta og NTpF, vann ein svært viktig siger. Grunnutdanninga opna no for moglegheitene for forskning på eige fagfelt. Undervegs i arbeidet som leiar ved utdanninga tok Benthe ein master i Kvalitetsledelse.

Etter 20 år ved Bachelorprogrammet i tannpleie, gjekk vegen tilbake til Helsedirektoratet. Oppgåvene der var blant anna arbeidet med sjølvstendig refusjonsrett for tannpleiarar og Tannhelse-tilbodet TOO. Tannpleierfagleg innsikt ved behandling av desse viktig politiske sakene var med på å styrka både pasientrettar og yrkesgruppa sin autonomitet.

Etter kort tid tilsett ved tannpleier-

utdanninga på Høyskolen i Hedmark, fekk Norsk Tannpleierforeining glede av å nytta seg av Benthe sin erfaring og kompetanse. Benthe utarbeida rapporten «Tannpleierfunksjon, oral helse og tannpleiefag mot 2025», i samarbeid med forskarane Kari Elisabeth Dahl og Anne Elisabeth Münster Halvari. Den er med på å skapa ein sterkare identitet for yrkesgruppa. Benthe vart tilsett hos Tannpleierforeininga i 2013, og hennar hovedoppgåve vart å sjå på moglegheita for vidareutdanning for tannpleiarane. Tannpleierforeininga jobba saman med HOD fram eit tilbod om vidareutdanning i tannpleie og helsefremmende arbeid, noko som vart ein realitet ved Universitetet i SørØst-Norge i januar 2016.

Som leiar av Norsk Tannpleierforeining og i nært samarbeid med Benthe, har eg opplevd gjensidig tillit, godt samarbeid og utviklande diskusjonar. Ulike synspunkt har vist at med felles grunntanke, har saka funne god løysing. Det har lagt grunnlag for positive resultat for foreininga. Benthe har ivra for viktigeheita av at tannpleiarane skal ta handlingsrommet sjølve, festa blikket framover og vera stolte og bevisste sin profesjon og yrkesutøving. Benthe har vore, er - og eg er sikker på at ho framleis vil vera - tannpleiar av heile sitt hjarta. Benthe har sett spor som etterkomarane kan glede seg over.

Norsk Tannpleierforeining ser fram til at «Tannpleiarmoderen», saman med sin kjære Knut, barn og barnebarn, kan glede seg over pensjonisttilværa som no ventar.

Takk, Benthe, for ditt engasjement, dine kloke vurderingar i ivrige diskusjonar, din humor og gode medmenneskelege eigenskapar. Vi har hatt mange morosame opplevingar saman både i inn- og utland som eg tenkjer tilbake på med stor glede. Du blir sakna!

*På vegne av Norsk Tannpleierforeining,
Hilde Aga*

tannstikka

tidsskrift for
Norsk Tannpleierforeining

UTGIVER

Norsk Tannpleierforeining
Postboks 9202 Grønland
0134 Oslo
Besøksadresse
Lakkegata 23, 3. etasje
Tlf. 904 74 117 / 21 01 36 50
E-post: ntpf@delta.no
www.tannpleier.no

ABONNEMENT

kr. 600 pr. år, utland kr .700
Gratis for medlemmer

REDAKSJON

Ordkløveriet, Holmsdalen 14,
1634 Gamle Fredrikstad,
an-buvik@online.no.

REDAKTØR

Anne L. Buvik
an-buvik@online.no
95966151

FAGMEDARBEIDER:

Benthe Hansen, tlf 951 33 580, epost:
Benthe.Hansen@delta.no

ANNONSER

Linda Ludmann, NTpF
E-post: ntpf@delta.no
Tlf. 90 47 41 17

MATERIELLFRIST

17. mars

FORSIDEBILDE

Lillehammer sentrum.
Foto: Anne L. Buvik

LAYOUT

cathrines cmykeri
chfuglei@gmail.com
Mob: 90 78 09 01

TRYKK

Merkur Grafisk AS

Merkur grafisk er
godkjent som
svanemerket bedrift.

Merkur grafisk er
PSO-sertifisert
Vi tar kvaliteten på alvor!

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

Norsk Tannpleierforenings styre 2019-2022

Lakkegata 23, 3. etasje
P.b. 9202 Grønland, 0134 Oslo,
Tlf 904 74 117/21 01 36 50
(kl.9-15),
ntp@delta.no,

NESTLEDER

Line Kalland
Mobil: 90 55 07 85
line.kalland@hedmark.org

STYREMEDLEM

Anne-Mai Nilssen
Postboks 592, 9256 Tromsø
Tlf a 46 44 75 89
Mob 92 09 90 43
annemai.nilsen@gmail.com

LEDER

Hilde Aga
Mobilnr: 92062416
(tirsdag - fredag)
(hjemmekontor fredager)
hilde.aga@delta.no

STYREMEDLEM

Lisa Brændø
Mobil: 95 88 95 52
Lisa.brando@hel.oslo.kommune.no

STYREMEDLEM

Kristiane Muren
Mobil: 95 18 77 64
kristiane.muren@mrfylke.no

1. VAREMEDLEM

Linda Kjølstadmyr
Mobil: 40 05 36 91
linda.kjolstadmyr@whnordic.no

2. VAREMEDLEM:

Mari Skeie Danielsen
Mobil: 40 88 51 79
mariskeiedanielsen@gmail.com

3. VAREMEDLEM:

Kristin Holtan Saga
Mobil: 90 87 52 98
kristinsaga@hotmail.com

NTpFs ADMINISTRASJON

Kontorleder
Linda Ludmann,
tlf. 904 74 177,
epost: ntpf@delta.no

Fagutvikler Benthe Hansen,

tlf 951 33 580,
epost: Benthe.Hansen@delta.no

IFDH REPR

Anne-Mai Nilssen
annemai.nilsen@gmail.com

Hilde Aga
hilde.aga@delta.no

NTpFs lokalavdelingsledere 2019

AGDER:

Leder: Camilla Lyngstad
agdertannpleierforeining@gmail.com
Mobil: 90 36 13 12

BERGEN OG HORDALAND

Leder: Marita Bjørkelund
marita.bjorkelund@hfk.no
Mobil: 97592838

BUSKERUD

Kontaktperson: Elise Hansen
Elise.Hansen@bfk.no
Mobil: 48 29 55 79

FINNMARK

Leder: Marit Inger Kristine Aslaks-
datter Eira Grønli
Marit.inger.gronli@ffk.no
Mobil: 94 21 22 57

HEDMARK

Leder: Nina Fossengen Diesen
nina49@online.no
Mobil: 48 20 42 77

MØRE OG ROMSDAL

Leder: Marianne S. Rudi
mariannerudi@hotmail.com
Mobil: 98 87 92 63

NORDLAND

Leder: Jill Rakel Hjartøy
E-postadr.: Jilhja@nfk.no
Mobil: 90 66 11 53

NORD-TRØNDELAG

Leder: Kirsten Karlisen
kirsten.karlisen@ntfk.no
Mobil: 99 29 16 60

OPPLAND

Leder: Anita Camilla Thune
Anita.Camilla.Thune@oppland.org
Mobil: 91 34 25 11

OSLO OG AKERSHUS

Leder: Slavica Pejic Durasovic
ntpfdvosloogakershus@gmail.com
Mobil: 97 88 35 52

ROGALAND

Leder: Liv Ingrid Øvrebø
Ntpf-rogaland@hotmail.com
Mobil: 40 61 05 03

SOGN OG FJORDANE

Leder: Liv Hjordis Ullaland
Liv.Hjordis.Ullaland@sfj.no
Mobil: 97 15 16 31

TRØNDELAG, SØR

Leder: Linda Brandhaug
ntp.sortrondelag@gmail.com
Mobil: 97 13 20 35

TELEMARK

Leder: Lotte Auestad
Lotte.auestad@gmail.com
Mobil: 93 83 21 02

TROMS

Leder: Nina Marielle Hansen
E-postadr.: nina.marielle.
hansen@tromsfylke.no
Mobil: 41264205

VESTFOLD

Leder: Svanhild Botnen
svanbotn@online.no
Mobil: 92 01 17 79

5 GRUNNER TIL Å ANBEFALE ZENDIUM TIL DINE PASIENTER:

- 1 STYRKER MUNNENS NATURLIGE FORSVAR**
Munnen er fantastisk. Den har et eget, naturlig system av enzymer og proteiner som beskytter mot karies og tannkjøttproblemer. Zendium støtter bestanddeler i spyttet og **styrker munnens naturlige forsvar.**
- 2 MED ENZYMER OG PROTEINER**
Zendium inneholder de samme **enzymer og proteiner** som munnen bruker til å bekjempe bakterier. Zendium bidrar til et **balansert mikrobiom.***
- 3 UTEN SLS (SODIUM LAURYL SULPHATE)**
Zendium inneholder ikke SLS som er et skummingsmiddel som er kjent for å virke lokalirriterende og som endrer smaksoppfattelsen. Den lavtskummende konsistens gjør Zendium **velegnet for selv de mest følsomme** munner.
- 4 MILD OG EFFEKTIV**
Zendium bidrar til rene tannoverflater. Hver gang du pusser tennene med Zendium får du ekstra styrke** til å bekjempe årsakene til karies, tannkjøttproblemer og sensitivitet.
- 5 TIL Å STOLE PÅ**
Zendium er #1 tannkrem som norske tannleger stoler på.***

* Refererer til bakterier som er knyttet til sunt tannkjøtt og som ble merkbart endret i en klinisk studie over 14 uker med 102 forsøkspersoner.

**Øker spyttets beskyttende effektivitet mot bakterier vs en standard fluortannpasta.

***Undersøkelse utført blant 604 tannleger i Skandinavia 2017, Ipsos

No.1 Trusted Brand
by Dentists in Scandinavia*

* based on 2017 Ipsos survey with 604 dentist

zendium
STYRKER MUNNENS NATURLIGE FORSVAR